

Ukrainernes stemmer

– aktuelle vilkår, fremtidsperspektiver og drømme

Indhold

Introduktion.....	3
Metode og ramme for panel-samtalerne.....	4
Sammenfatning og konklusion	5
Overordnede indtryk fra panelerne	6
De voksnes stemmer	8
De unges stemmer.....	12
Підсумки та висновки	15

Introduktion

Med ringe udsigt til fred i Ukraine er det aktuelt at blive klogere på, hvilke drømme og fremtidsperspektiver de ukrainske flygtninge har, og hvilke behov de i forlængelse heraf har for støtte. Dette har vi udforsket ved at afholde tre panel-samtaler med ukrainere rundt om i landet for bedre at forstå, hvad der fylder i forhold til deres fremtidsperspektiver både i Danmark og i Ukraine.

Cirka 43.000 fordrevne ukrainere har de seneste to år fået ophold efter særloven i Danmark.¹ Krigen er nu gået ind i sit tredje år og der er umiddelbart ikke udsigt til fred inden for den nærmeste fremtid.

DRC Dansk Flygtningehjælp Integration har de seneste år været i tæt kontakt med mange fordrevne ukrainere. Det har vi bl.a. været gennem vores frivillige indsatser, MindSpring-forløb og samfundsoplysende arbejde via oplæg og film. Sideløbende har vi via Center for Udsatte Flygtninge støttet fagprofessionelle i deres modtagelse af ukrainerne. Dette har vi bl.a. gjort via vores rådgivning samt ved oplæg målrettet lærere, pædagoger, socialrådgivere, sociale viceværter mv. Derudover har vi udført børn- og familieopgaver samt beskæftigelsesindsatser for kommuner. Det er alt sammen indsatser, som hviler på DRC's mangeårige erfaringen med modtagelses- og integrationsarbejdet. Desuden trækker vores viden på forskellige undersøgelser og anbefalinger bl.a. Red Barnet,² Københavns Universitet³ og KL, Røde Kors og DRC.⁴

På baggrund af ovenstående ved vi relativt meget om modtagelsen af Ukrainske fordrevne samt de eksiltematikker, der kan følge med krig, flugt og etablering af en ny tilværelse i et fremmed land. Vi ved samtidig også nu, at mange ukrainere ønsker at blive i Danmark, også når krigen ikke længere er en trussel mod deres hjemby. En nylig undersøgelse fra Københavns Universitet viser, at 60,4 % af herboende ukrainere med ophold efter særloven ønsker at blive i Danmark.⁵ Ved en tilsvarende undersøgelse foretaget i 2023 var andelen 49,5 %.

Dette notat er baseret på samtaler med 27 fordrevne ukrainere bosiddende i Aarhus, Kolding og Odense. Vi er taknemlige for, at de har delt deres oplevelser og tanker med os.

Bagest i notatet findes sammenfatning og konklusion på ukrainsk.

Fakta:

Pr. 1. april 2024 har ca. 43.000 ukrainere fået ophold i Danmark efter Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven).

Ukrainernes opholdstilladelse gælder frem til d. 17. marts 2025.

Ukrainerne er omfattet af integrationsloven, og har dermed de samme rettigheder og pligter ift. f.eks. bolig, danskundervisning, uddannelse og beskæftigelse som personer med flygtningestatus.

¹ [Tal vedrørende personer, der er fordrevet fra Ukraine \(april 2024\) Udlændingestyrelsen](#)

² [Fra Ukraine til Danmark, februar 2023, Rambøll](#)

³ [Fordrevne ukrainere i Danmark \(april 2023\), KU Institut for psykologi](#) og [Fordrevne ukrainere i Danmark II \(februar 2024\), KU Institut for psykologi](#)

⁴ [Danmarks modtagelse af flygtninge fra Ukraine - hvad har vi lært, februar 2023, KL, Røde Kors o, DRC Dansk Flygtningehjælp](#)

⁵ [Fordrevne ukrainere i Danmark II \(februar 2024\), KU Institut for psykologi](#)

Metode og ramme for panel-samtalerne

Vi har afholdt 3 panel-samtaler i Aarhus, Kolding og Odense. Der har deltaget 9 ukrainere i hvert panel, i alt har vi således været i dialog med 27 ukrainere. To af panelerne har bestået af voksne over 26 år, og ét har været med unge i alderen 17-19 år. Alle panel-samtalerne har været afholdt i januar 2024 og er blevet gennemført på ukrainsk og tolket til dansk.

Panel-samtalerne har haft fokus på *fremtidsperspektiver, oplevelser i eksil og behov for støtte*.

Der har i forbindelse med afholdelsen været fokus på at skabe et trygt og tillidsfuldt samtalerum for de medvirkende. Det blev bl.a. etableret ved en tydelig rammesætning, gennemgang af spilleregler og en icebreaker inden opstart af panel-samtalerne.

Ved alle 3 panel-samtaler havde deltagere meget at byde ind med, og alle bidrog aktivt i den fælles snak. Flere af panel-deltagerne har efterfølgende tilkendegivet, at samtalen gav dem en følelse af at blive lyttet til og en mulighed for at sætte ord på svære oplevelser og erfaringer, samt at det var rart, at samtalen ikke var bundet op på et bestemt formål (som det oftest er tilfældet til møder på jobcenter el.lign.).

Jeg føler mig mindre tung og nedtrykt, end da jeg kom, takket
være vores snak.

Der deltog i alt 18 i de to **voksen-paneler**, som er blevet afholdt i Kolding og Aarhus. I voksen-panelerne var der flest kvinder med børn. I alt har 3 mænd deltaget i de to voksen-paneler, og 5 ud af de 18 deltagere var personer +60 år. Mange har medfølgende mindreårige børn i Danmark, og flere af de lidt ældre har deres søn(ner) og ægtefælle ved fronten i Ukraine.

Der deltog 9 i **unge-panelet** i alderen 17-19 år. Alle unge var fra FGU-skolen i Odense. Til unge-panelet var der en mere ligelig kønsmæssig fordeling. Fire unge mænd og fem unge kvinder deltog i samtalen. Størstedelen af dem er i Danmark med deres forældre, og en af de unge er blevet tilbage i Danmark alene, selvom hendes familie er taget tilbage til Ukraine.

Sammenfatning og konklusion

Med ringe udsigter til fred og stabilitet i Ukraine inden for den nærmeste fremtid har DRC Dansk Flygtningehjælp været i dialog med fordrevne ukrainere om deres syn på fremtiden.

Det efterlader et klart billede af, at både de voksne og de unge, vi har talt med, har et stort behov for stabilitet, sikkerhed og en vished om, hvor deres fremtid kan udfolde sig. Paneldeltagerne peger på et ønske om mere varige løsninger og for størstedelen af deltagerne betyder varige løsninger en udsigt til et stabilt opholdsgrundlag, da de altovervejende ser deres fremtid i Danmark.

Samtalerne viser, at usikkerheden for fremtiden og det midlertidige opholdsgrundlag bidrager negativt på flere parametre. De voksne panel-deltageres motivation for at lære sprog og engagere sig i det danske samfund har været påvirket af effekterne af midlertidigheden. Det påvirker også deres mentale helbred, da usikkerheden skaber en fundamental psykologisk utryghed og hindrer dem i at kunne slå rødder og planlægge en meningsfuld hverdag for dem selv og deres familier.

De unge panel-deltagere peger på, at de ser deres fremtid i Danmark, og at de ønsker at kunne uddanne sig og på sigt få et arbejde – at bidrage meningsfuldt til det samfund, de befinder sig. De tror ikke på, at der kommer fred i Ukraine inden for en overskuelig fremtid og har opgivet håbet om Ukraine. Panelet med de unge tyder på, at vi potentielt står med mange ukrainske unge, som ønsker at blive i Danmark. De unge har fokus på, hvor der er muligheder for at realisere sig selv og udfolde sine drømme for fremtiden i trygge og sikre omgivelser.

De unge oplever bedre levevilkår i Danmark såvel økonomisk, sikkerhedsmæssigt som psykologisk.

De unge kan mærke en frihed i Danmark, som de ikke har oplevet i Ukraine. Det er en form for frigørelse og en oplevelse af i højere grad at kunne være sig selv. De unge har fået luft under vingerne og er klar til at bidrage aktivt til det danske samfund, hvis de får lov.

Fælles for de voksne og de unge er, at bekymringer for fremtiden fylder meget, herunder særligt om deres opholdstilladelse vil blive forlænget i marts 2025.

Vores dialog med paneldeltagerne tydeliggør, at en væsentlig del af de fordrevne fra Ukraine ser deres fremtid i Danmark – også på sigt selvom der måtte komme fred i den by, de kommer fra. Det kalder på nye metoder i form af mere varige løsninger, og det kalder på mere langsigtet planlægning og indsatser, der kan understøtte integration i Danmark såvel som tilbagevenden til Ukraine.

Vil du vide mere?

Center for Udsatte Flygtninge kommer gerne ud med viden, inspiration og redskaber til jer som er i kontakt med udsatte flygtninge.

Læs mere om hvad vi tilbyder her: [kurser og oplæg](#)

Vi tilbyder også gratis rådgivning, hvis du mangler et godt råd eller har brug for sparring – vi hjælper dig med svar på de spørgsmål, du møder i din kontakt med udsatte flygtninge.

Ring: 33735339 (kl. 9-16) – Email: udsatte@dc.ngo

Overordnede indtryk fra panelerne

Ved alle panel-samtalerne var der en klar tendens til, at pendulet svinger væk fra Ukraine, når deltagerne vurderer deres fremtidsperspektiver. Det betyder, at størstedelen af panel-deltagerne ser deres fremtid i Danmark.

For mig er det svært at forestille mig en fremtid i Ukraine. Min butik blev ramt helt fra starten, så jeg har ingenting, der trækker mig tilbage til Ukraine og væk fra Danmark.

De væsentlige årsager til, at deltagerne i højere grad ser deres fremtid i Danmark, er behovet for **sikkerhed, tryghed og ro**. Alle uden undtagelse italesætter **stabilitet** som et overordnet behov for deres liv og fremtid. Og paneldeltagerne vurderer samtidig, at det er svært at se, at behovet for stabilitet kan blive opfyldt i Ukraine i den nærmeste fremtid. Samtidig peger alle på, at det er svært at planlægge og skabe sig et billede af, hvordan fremtiden kan udfolde sig i Danmark pga. usikkerhed om opholdstilladelsen.

Mange peger på, at de **midlertidige opholdstilladelser** og den **usikkerhed**, de medfører, er belastende og bidrager negativt i forhold til deres fremtidsperspektiver, herunder motivationen for at lære dansk, involveringen i (lokal)samfundet og for etableringen af en meningsfuld hverdag. Samtidig giver deltagerne altovervejende udtryk for et aktuelt ønske om at lære dansk og integrere sig i Danmark.

Vi vil gerne have større sikkerhed så vi kan lægge langtidsplaner – det er frustrerende, at man ikke kan få lov til at slå rødder.

Vi har brug for forudsigelighed.

Midlertidighed spærrer for fremtidsplanlægningen i Danmark.

Overordnet giver deltagerne udtryk for, at de har et stort ønske om kunne **slå rødder** og at kunne skabe sig en **meningsfuld fremtid**. At kunne bidrage aktivt til det danske samfund fylder i den forbindelse meget – uagtet hvad fremtiden bringer. Mange giver ydermere udtryk for, at de gerne vil anerkendes som mennesker og ikke "bare" ses som flygtninge.

Panel-deltagerne tilkendegiver, at det pt. er svært både at se en fremtid i Danmark pga. midlertidigheden i opholdstilladelsen og i Ukraine pga. kaos, usikkerhed og manglende tro på positive forandringer.

Paneldeltagerne har generelt gode oplevelser med modtagelsen og hverdagen i Danmark, om end flere også beretter om oplevelser med at blive set ned på, fordi de kommer fra Ukraine.

Danskerne har været meget venlige, selvom sproget er svært. De har taget godt imod os.

Jeg oplever, at danskere tror, at ukrainere er folk, der kommer fra skoven. Jeg skulle f.eks. skære ananas på arbejdet, og en siger 'nej, du skal gøre sådan her', og en anden griner: 'hun ved det ikke, fordi hun er fra Ukraine.'

Jeg har erfaringer med, at folk ser ned på mig.

De voksnes stemmer

Ved begge voksen-panelerne var der et stort fokus på, at usikkerhed omkring fremtiden gør det svært at planlægge samtidig med, at der er et stort behov for **stabilitet**. Det betyder bl.a., at det bliver sværere at finde mening i og motivation for at lære det danske sprog, hvis man ikke ved, om fremtiden er her i Danmark eller i Ukraine. Samtidig peger alle på, at **sproget er nøglen** til det danske samfund, arbejdsmarked, fællesskabet osv.

Det bekymrer mig meget, at opholdstilladelsen kun gælder frem til 2025. I Ukraine havde vi fremtidsperspektiver, uddannelse, jobskifte osv. Nu kan vi ikke planlægge noget, for vi har kun et år. Det er det vigtigste spørgsmål, som bekymrer alle meget. Det fylder og stresser rigtig meget.

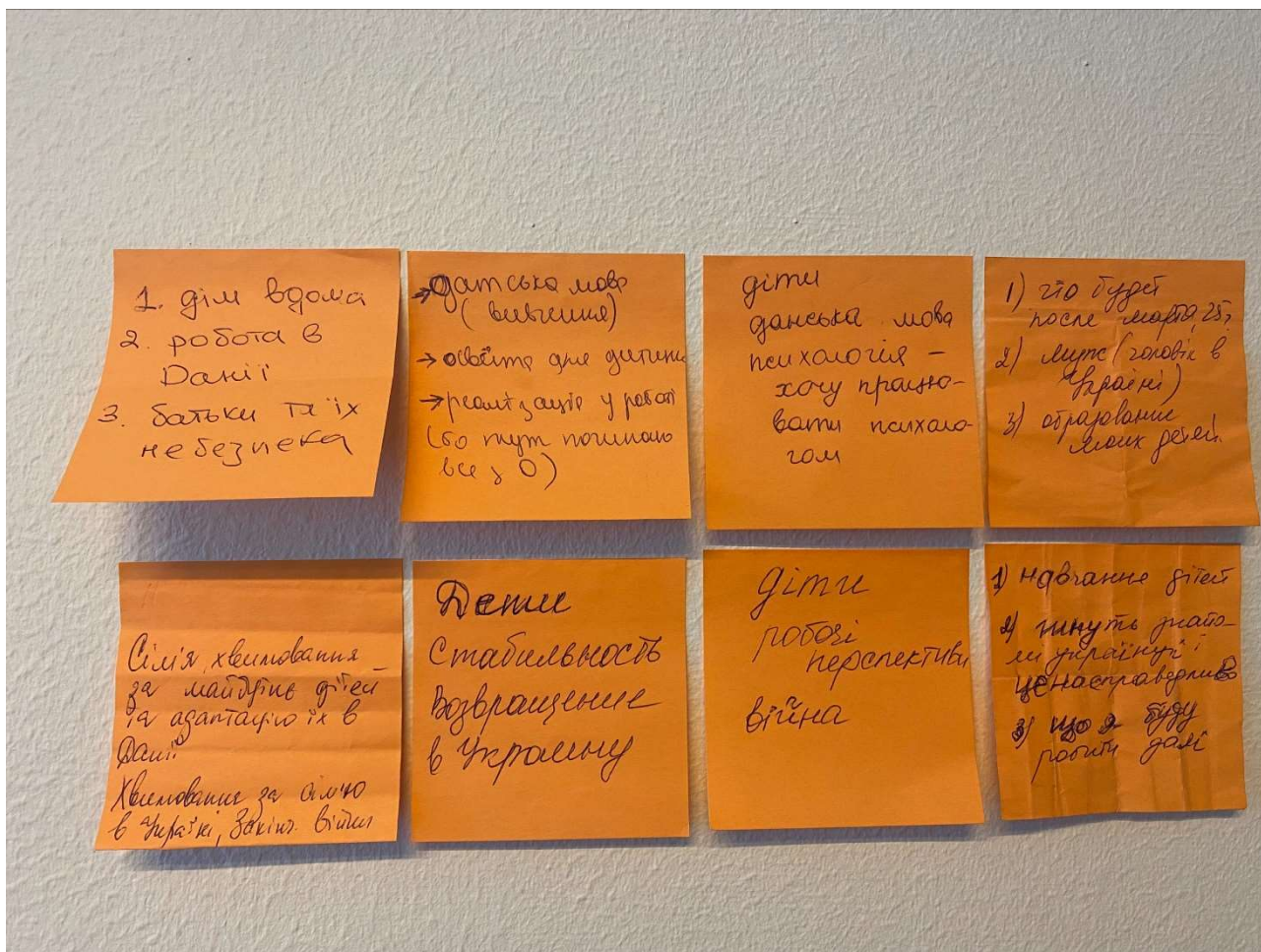
Jeg tror at jeg ville bidrage mere, hvis jeg kunne mere dansk, så hvis jeg kunne lære sprog i stedet for at være i praktik i 4 mdr., så ville jeg bidrage mere.

Der er stabilitet i Danmark sammenlignet med, hvad der var og er i Ukraine. Da jeg kom til Danmark, så jeg f.eks., at der stod 1998 på pengesedlen. Det var for mig et tegn på, at der ikke har været kæmpe inflation som i Ukraine, og at der er mere stabilitet i Danmark.

Mange peger således på, at sproget og tilknytning til arbejdsmarkedet er vigtigt. Oplevelsen af at blive anerkendt, at kunne få adgang til at bidrage og have en meningsfuld rolle, ses som afgørende parametre for trivsel og deltagelse i det danske samfund. Dette indebærer også et ønske om at kunne bruge sine kvalifikationer – uddannelse og erhverserfaring – i en dansk kontekst.

Mine bekymringer er min arbejdskontrakt, fordi den er tidsbegrænset. Da jeg kom, var den på seks måneder, jeg kender kun mit liv og fremtid i seks måneder ad gangen. Nu nærmer kontrakten sig slutningen, så hvor er min fremtid henne?

Arbejdsgivere vil ikke investere i os, for de ved ikke, hvor længe vi kan blive. Meget ville være meget nemmere, hvis der ikke var begrænsning på, hvor længe vi kan blive i Danmark.

For panel-deltagerne, der har børn i Danmark, er **børnenes sikkerhed, trivsel og fremtid** et centralt fokus. Dem med børn peger alle på, at de ser deres børns fremtid i Danmark. De ser i højere grad et system og nogle vilkår i Danmark, som kan understøtte børnenes trivsel og fremtidsmuligheder. Og dette har stor betydning for, hvor de ser deres egen fremtid på sigt.

Vi kan bedre lide uddannelsessystemet i Danmark. Her i Danmark virker det som om, at man godt kan lide børnene i skolerne.

Jeg føler mig i sikkerhed her i Danmark, når mit barn går i skole, er jeg sikker på, at de er i sikkerhed, jeg behøver ikke at tænke på, om de skal gemme sig eller ej.

Mit barns trivsel er vigtigt. Det er vigtigt at mit barn vokser op uden at blive traumatiseret.

Flere af panel-deltagerne fortæller dog også, at børnene fortsat dobbeltskoles og testes i det ukrainske skolesystem for at sikre deres faglige niveau. Forældrene vil gerne sikre sig, at deres børn kan følge med i den ukrainske skole, hvis de bliver tvunget til at tage tilbage.

Min søn er 13. Han går i dansk skole og får onlineundervisning fra Ukraine. Hvordan vil det være for ham, når han kommer tilbage til Ukraine? Hvis jeg ved, at vi bliver her, kan han droppe undervisningen i Ukraine. Hvis jeg vidste det med sikkerhed, kunne han koncentrere sig om den danske skole, men nu står vi midt i mellem.

I forhold til deltagerens ønske om at blive i Danmark, peger flere på, at levevilkårene i Ukraine er så usikre, at de ikke kan understøtte behovet for stabilitet og tryghed. Der er ingen eller meget ringe tro på, at forholdene i Ukraine vil ændre sig inden for en overskuelig fremtid, og dermed er der ringe tro på, at forholdene – særligt i regioner tæt på Rusland – bliver sikre.

Det er aldrig sikkert at have Rusland som nabo.

I Ukraine er der ingen udvikling, ingen ændringer.

Kommer der fred i Ukraine? Det tror jeg ikke på grund af regeringen i Rusland.

Selvom størstedelen af panel-deltagerne ser deres **fremtid i Danmark** og dermed har et ønske om at få en varig opholdstilladelse, fortæller de samtidig om et stort afsavn og bekymring i forhold til ægtefæller, sønner, familie og det nære (arbejdsplads, studie, bolig, hverdagsliv, fællesskaber mv.). Det er særligt det nære, som fylder i forhold til deres overvejelser om at tage tilbage.

Især de ældre har svært ved at se deres fremtid i Danmark, og de to deltagere, som er +60 år, ser også deres fremtid i Ukraine på sigt. De fortæller, at der for dem ingen fremtidsperspektiver er i Danmark. De kan se, at vejen til at lære det danske sprog er noget nær umulig, og de har i forlængelse heraf også svært ved at se sig selv få fodfæste på arbejdsmarkedet i Danmark. De refererer til flere **helbredsproblemer** end de yngre panel-deltagere. De refererer også til, at de har efterladt sønner og ægtefælle ved fronten. De oplever en stor **ensomhed** i Danmark og at vejen ind i det store "fællesskab" er svær, da de ikke har de rette kompetencer pga. alder og helbred.

Dansk sprog er meget svært for mig, og arbejde også. I min alder er der ingen perspektiver – det er tabu.

Jeg har helbredsproblemer, men jobcenteret har brug for, at jeg søger job. Det stresser og presser rigtig meget.

Min mand er i Ukraine og min søn er ved fronten. Det er stressende.

Den generelle situation i Ukraine tager de ældre i mindre grad højde for, da mistrivsel og perspektiverne for et meningsfuldt liv i Danmark uden den tætte familie kan være mere utåleligt end den uro, konflikt og kaos der er i Ukraine. De oplever samtidig, at de ikke kan tage tilbage, da deres hjemegn er besat og deres hjem og lokalsamfund er ødelagt af krigen.

De unges stemmer

Ved panel-samtalen med de unge var der et klart og entydigt ønske om, at deres fremtid skal udfolde sig i Danmark.

Mine forældre er taget tilbage, og jeg er alene her. Jeg vil blive her, jeg ser ikke min fremtid i Ukraine. Jeg er fra Kharkiv. Det vil være meget svært at finde arbejde der, og alle bygninger er ødelagte, alle uddannelsesinstitutioner er ødelagte.

Jeg ser ikke min fremtid i Ukraine. Slet ikke.

Jeg skal 1000 % ikke tilbage pga. krig, militærpligt, uro og manglende fremtidsmuligheder.

At blive voksen i Danmark, uddannelse, sprog og arbejde er vigtigt for mig.

De unge har fokus på, hvordan deres ophold i Danmark kan blive varigt i form af permanent ophold og statsborgerskab. Det, som i høj grad fylder for de unge, er, hvordan de kan opnå deres ønsker for fremtiden. Da de har svært ved at se, det kunne ske i Ukraine, fylder det meget, hvorvidt og hvordan deres **fremtidsdrømme** kan udfolde sig i Danmark.

I lyset af deres nuværende situation udtrykker de unge en bekymring for deres **fremtid**, og den **uvished**, de oplever, påvirker dem negativt. De unge har mistet troen på, at forholdene i Ukraine vil ændre sig inden for en nær fremtid, og de udtrykker frygt for, hvad der kommer til at ske, hvis de skal vende tilbage til Ukraine. De har mistet håbet om **fred i Ukraine**.

I Ukraine vil der være økonomiske problemer – der vil være krig i mindst 3 år endnu. Krigen ændrer sig ikke hurtigt, den slutter ikke. Mange ting bliver ødelagt.

Og hvis krigen sluttede snart, hvad så? Alt er ødelagt. Der bliver problemer med penge og med økonomi.

De forventer, at krigen vil fortsætte i lang tid, den økonomiske usikkerhed vil være uændret, og de ønsker ikke at gøre militærtjeneste og indgå i krigen og tror generelt ikke på, at de kan skabe eller bidrage til forandring. Som en udtaler: *”magten er hos eliten”* og *”almindelige mennesker har ingen indflydelse i Ukraine”*.

Samtidig italesætter de unge en bekymring over det stigma, de frygter at blive mødt med ved tilbagevenden, fordi de har forladt Ukraine.

De har allerede oplevet en negativ retorik om det at have forladt Ukraine og efterlade krigen til de tilbageblevne. Heri ligger også forestillingen om, at de – i modsætning til de tilbageblevne – bare har kunnet leve et privilegeret liv i udlandet uden frygt for deres liv og sikkerhed.

De unge giver mere entydigt udtryk for positive oplevelser i forhold til deres tilværelse i Danmark sammenlignet med deltagerne fra voksen-panelerne. De unge peger på, at de i høj grad har **adgang til fritidsjobs** og derved kan tjene deres egne penge.

Det er nemt at starte arbejde her i Danmark som 17-18-årig. Jeg har brug for penge, og jeg har lyst til at tjene penge. Det er godt. Så man har råd til, hvad man har lyst til at købe.

De oplever en **større frihed** i Danmark i form af en mere *”åben tankegang”*, og de oplever sig mindre bundet af forventninger fra forældrene i forhold til uddannelse, job og fremtidigt liv. Det giver dem følelsen af frihed til at skabe deres egen fremtid og mindsker det psykologiske pres, de tidligere har oplevet fra forældrene.

I Ukraine ville jeg være mekaniker, men min tankegang har ændret sig. Jeg kan blive ingeniør i stedet, tænker jeg nu.

Vi føler lidt pres. Men for mig tænker jeg, at jeg kun er forpligtet overfor mine forældre, ikke mit land. Mit land skal give mig noget, for at jeg har pligt til at forsvare det.

Jeg skulle have været læge, det var planen, men det har ændret sig nu. Mine forældre ville have, jeg skulle være læge, men jeg har nu fået øjnene op for, at jeg vil noget andet. Måske være psykolog.

Det er vigtigt at du kan realisere, hvad du ønsker.

De unge peger desuden på, at deres tilværelse i Danmark i højere grad efterlader mere plads til andet end hårdt skolearbejde. De fortæller om en fritid, som de kun kunne drømme om i Ukraine. Som en af de unge siger: *"fritid findes"*. Det indebærer bl.a., at der er tid til at have et fritidsjob, mere tid til at være sammen med vennerne og på sigt tid til at rejse. I den forbindelse fortæller de unge, at det er vigtigt at lære det danske sprog, da det i høj grad er **nøglen til deres drømme** for fremtiden (udover varigt ophold). De unge fortæller også, at deres drømme for fremtiden har ændret sig, efter at de er kommet til Danmark. Som de siger: *Man har i højere grad mulighed for at mærke mere efter i forhold til ens drømme for fremtiden.*

De beskriver det i form af en øget selvbestemmelse og en oplevelse af i højere grad at blive lyttet til og involveret bl.a. af de voksne på deres nuværende skole. Det er nyt for dem, at de i så høj grad bliver inddraget i de valg, der gælder for dem og deres fremtid. Den øget autonomi, som de bl.a. oplever i mødet med skolen, har også en indvirkning på deres ønsker for fremtiden. De oplever således, at deres radikalt ændrede livssituation på nogle måder har åbnet mulighedsrummet for dem, og på nogle måder mærker de en **øget trivsel**.

Ungdomslivet bliver af de unge panel-deltagere beskrevet som mere frit i Danmark end det, de tidligere har oplevet. De peger på, at der er mere **lighed** blandt unge. Blandt andet har alle adgang til SU. I Ukraine er det kun de dygtigste elever, som får adgang til økonomisk støtte. Man kan rejse og har **gode rettigheder** som ung. Dog peger de på, at det kan være svært at forstå de sociale koder de unge imellem i Danmark. De kan godt mærke, at de ikke har de samme referencer som danske unge, og de danske unges **slang-sprog**, gør det svært at få adgang til **unge-fællesskabet**. Det er også en af årsagerne til, at de mest er sammen med hinanden i deres fritid. Desuden har de observeret, at danske unge planlægger meget på forhånd, hvilket er meget forskelligt fra, hvad de er vant til i Ukraine.

Підсумки та висновок

Враховуючи перспективи миру та стабільності в Україні в найближчому майбутньому, DRC Данська Спілка Допомоги Біженцям вступила в діалог з вимушеними переселенцями з України щодо їхнього бачення майбутнього.

Підсумовуючи, утворюється чітке уявлення того, що як дорослі, так і молодь, з якими ми спілкувалися, мають велику потребу в стабільності, безпеці та впевненості в тому, де може розгортатися їхнє майбутнє. Учасники панельної дискусії виказують бажання отримати більш довгострокові рішення, де для більшості учасників довгостроковість означає перспективу стабільної підстави для перебування в Данії, оскільки вони головним чином бачать своє майбутнє тут.

У ході розмов стає зрозумілим, що невизначеність щодо майбутнього та тимчасовість перебування у приймаючій країні негативно впливають на різні сфери життя. Ефект тимчасовості впливає на мотивацію дорослих учасників до вивчення мови та залучення до данського суспільства. Це також впливає на їхнє психічне здоров'я, оскільки невизначеність створює фундаментальну психологічну невпевненість і перешкоджає їм пускати коріння та планувати більш змістовне повсякденне життя для себе та своїх родин.

Молоді учасники вказують на те, що вони бачать своє майбутнє в Данії і хочуть мати можливість здобувати освіту та в майбутньому отримати роботу, щоб таким чином внести вклад у суспільство, в якому вони перебувають. Вони не вірять, що мир в Україні настане в найближчому майбутньому, і втратили сподівання щодо України. Підсумки панельної дискусії з молодими людьми вказують на те, що ми потенційно стоїмо перед великою кількістю української молоді, яка хоче залишитися в Данії. Молодь фокусується на можливостях для самореалізації та здійсненні своїх мрій про майбутнє в безпечному середовищі.

Молодь вважає умови життя в Данії кращими, як з економічної, психологічної, так і з точки зору безпеки.

Молоді люди відчують у Данії свободу, яку вони не пізнали в Україні. Вони описують це як свого роду емансипацію та відчуття можливості бути собою. Молодь розправила крила і готова активно вносити вклад у данське суспільство, якщо їм це дозволять.

Спільним для дорослих і молоді є занепокоєння щодо майбутнього, зокрема щодо питання, чи буде їхній дозвіл на проживання продовжено в березні 2025 року.

З нашого діалогу з учасниками панельних дискусій стає зрозумілим, що значна частина вимушених переселенців з України бачить своє майбутнє в Данії – навіть незважаючи на можливу довгострокову перспективу настання миру в місті, звідки вони приїхали. Це вимагає більш стійких рішень та заохочує до більш довгострокового планування та зусиль, які зможуть підтримати як інтеграцію українців в Данії, так і їх повернення до України.